
02010641407040012

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1064**

14 Ιουλίου 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ.63803/Γ2 (1)

Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος "Νεοελληνική Λογοτεχνία" Θεωρητικής Κατεύθυνσης, Γ΄ Ενιαίου Λυκείου.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του εδαφ. δ. της παραγράφου 9 του άρθρου 8 του Ν. 1566/1985, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις 1 και 2 του άρθρου 7 του Ν. 2525/1997 "Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 188-Α).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29α του Ν. 1558/85 ΦΕΚ 137-Α, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154-Α) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παράγραφος 2α του Ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 -Α), και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

3. Την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε με την αριθμ. 15/2001 πράξη του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,

4. Την 37876/ΣΤ5/2004 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπ. Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Καθορισμός αρμοδιοτήτων Υφυπουργών Εθν. Παιδείας και Θρησκ/των», αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνον

Καθορίζουμε το Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος "Νεοελληνική Λογοτεχνία" Θεωρητικής Κατεύθυνσης, Γ΄ τάξης Ενιαίου Λυκείου ως εξής:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙ Α ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΗΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. Σκοπός -Γενικοί στόχοι

Ο ρόλος και ο απώτερος σκοπός του μαθήματος της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στη Θεωρητική Κατεύθυνση, οι γενικοί στόχοι, η μεθοδολογία, οι άξονες οργάνωσης της διδασκαλίας (θέμα, αφηγηματικό περιεχόμενο, γένη /είδη λογοτεχνικού λόγου, η τεχνική του κειμένου κ.ά.) και η αξιολόγηση είναι κοινά με όσα καθορίζονται για το μάθημα από το Πρόγραμμα Σπουδών Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ενιαίου Λυκείου (Αθήνα 2000, σσ. 161-177).

2. Ειδικοί σκοποί, άξονες

Πιο συγκεκριμένα, με το Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Θεωρητικής Κατεύθυνσης επιδιώκεται η εξοικείωση των μαθητών με την ιστορική εξέλιξη των λογοτεχνικών ειδών της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας για τη συστηματική και σε βάθος γνωριμία των μαθητών με τα λογοτεχνικά γένη και είδη και την εξέλιξή τους σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Η μελέτη των λογοτεχνικών ειδών και η αντίστοιχη ορολογία μέσα από μελέτες και κείμενα (αποσπάσματα και ολόκληρα έργα) θα συμβάλλει στην απόκτηση ουσιαστικής σχέσης του/της μαθητή/τριας με το λογοτεχνικό φαινόμενο, η οποία θα τους επιτρέπει να απολαμβάνουν τα λογοτεχνικά κείμενα και να κατανοούν δια βίου τους κώδικες όλων των λογοτεχνικών κειμένων ώστε να διαμορφώνουν υπεύθυνη και κριτική στάση απέναντι σ' αυτά. Επιπλέον, οι μαθητές/τριες της Θεωρητικής Κατεύθυνσης με τη μελέτη της ιστορικής εξέλιξης των λογοτεχνικών ειδών της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, των βασικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν και διαφοροποιούν λογοτεχνικά είδη μεταξύ τους και τα λογοτεχνικά κείμενα από τα άλλα είδη του γραπτού λόγου θα γνωρίσουν τόσο τις παραμέτρους που προσδιορίζουν το λογοτεχνικό φαινόμενο, όσο και τις μεθόδους προσέγγισής του, ώστε να καταστούν επαρκείς αναγνώστες των λογοτεχνικών κειμένων και να αποκτήσουν σχέση δημιουργική και γόνιμη με αυτά.

Έτσι, ο γενικός σκοπός εξειδικεύεται στους ακόλουθους στόχους:

❒ Να κατανοούν οι μαθητές δια βίου τους κώδικες όλων των λογοτεχνικών κειμένων.

❒ Να διαμορφώνουν υπεύθυνη και κριτική στάση απέναντι στο λογοτεχνικό κείμενο.

❒ Να γνωρίσουν αντιπροσωπευτικά λογοτεχνικά γένη και είδη, ενταγμένα μέσα σο γραμματειακό τους περιβάλλον.

Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με τη συγγραφή βιβλίων για το μαθητή και τον καθηγητή με ανάλογο προσανατολισμό που περιέχουν:

Α. Εισαγωγές κατά είδη και τεκμηρίωση του λογοτεχνικού είδους μέσα από ειδικές μελέτες και αποσπάσματα έργων ή εκτενέστερα λογοτεχνικά κείμενα, ποιητικά ή πεζά.

Β. Θέματα λογοτεχνίας (θεματικές ενότητες) με μελέτες και κριτικές.

Γ. Προσωπογραφίες λογοτεχνών, κ.ά.

Δ. Ενημέρωση σε θέματα θεωρίας της λογοτεχνίας με ενδεικτικά παραδείγματα.

Οι παραπάνω στόχοι έχουν καθοριστεί με τη βαθύτερη προοπτική να καλλιεργηθούν και να αναπτυχθούν και άλλες δεξιότητες στους μαθητές /αναγνώστες, ειδικά αυτές που σχετίζονται με την απόλαυση του κειμένου, την επικοινωνία και τη δημιουργικότητα. Έτσι, σταδιακά οι μαθητές θα οδηγηθούν σε ουσιαστικότερη "συνομιλία" με τη λογοτεχνία και θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν και να "ξεκλειδώνουν" τους κώδικες οποιουδήποτε λογοτεχνικού κειμένου διδαγμένου ή αδίδακτου.

3. Δομή, διάταξη της ύλης

Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών δομείται σε δύο ευρύτερα λογοτεχνικά γένη-άξονες, την Ποίηση και την Πεζογραφία. Η ποίηση εξετάζεται σε σχέση με την εξέλιξη των ποιητικών ειδών με συνοπτική αναφορά στο έπος, λυρική ποίηση, θέατρο ως τη σύγχρονη ποίηση με τα ρεύματα και τις σχολές. Στην ίδια κατεύθυνση μελετάται και η εξέλιξη του πεζού λογοτεχνικού έργου σε διαχρονία και πληρέστερα σε συγχρονία ώστε να κατανοηθούν τα διάφορα είδη (διήγημα, μυθιστόρημα, μυθιστορία, δοκίμιο και τα διάφορα χαρακτηριστικά τουςηθογραφικό, κοινωνικό διήγημα κ.ά.). Τόσο τα ποιητικά, όσο και τα πεζά κείμενα συνοδεύονται από σύντομα, αλλά κατατοπιστικά εισαγωγικά σημειώματα, από σχόλια ερμηνευτικού και επεξηγηματικού χαρακτήρα, από εικόνες, που έχουν το χαρακτήρα ενός επικουρικού διδακτικού υλικού που προεκτείνει και φωτίζει το περιεχόμενο των κειμένων και γενικά από εικαστικό υλικό που δεν επιλέγεται αποκλειστικά με κριτήρια αισθητικά. Επίσης, τα κείμενα συνεπικουρούνται από παράλληλα κείμενα, από πίνακες, ερωτήσεις και προτάσεις για δημιουργικές εργασίες. Το εγχειρίδιο παραπέμπει στα διδασκόμενα κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας όλων των τάξεων Γυμνασίου και Λυκείου, στα Κείμενα Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας Β΄ Λυκείου, στο Λεξικό Λογοτεχνικών όρων, στην Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και σε ολόκληρα λογοτεχνικά έργα.

Με τη θεματική οργάνωση επικεντρώνεται η προσοχή σ' ένα θέμα και στις πιθανές παραλλαγές του, μέσα από κείμενα διαφορετικών εποχών, συγγραφέων, γλώσσας ή και είδους. Η οργάνωση αυτή εξυπηρετεί ειδικούς στόχους, όπως είναι:

- Να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία που έχει κάποιο θέμα (ιστορικό, κοινωνικό, μυθολογικό κ.ά.) για τους ανθρώπους μιας εποχής ή ενός πολιτισμού.
- Να διαπιστώσουν τις αναλογίες ή τις διαφορές στη διαπραγμάτευση του ίδιου θέματος από τους διάφορους συγγραφείς, και να προσπαθήσουν, πιθανώς, να τις αιτιολογήσουν.
- Να αναγνωρίσουν τη συνέχεια κάποιων θεμάτων μέσα στο χρόνο και να ανιχνεύσουν τη δυναμική της επιβίωσής τους.

Μέσα από τη συνεξέταση αντιπροσωπευτικών λογοτεχνικών κειμένων μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου διαφαίνονται οι ποικίλες ιδεολογικές τάσεις και αισθητικές επιλογές που σχετίζονται με το γενικότερο κλίμα της εποχής.

Οι ειδικοί στόχοι που εξυπηρετεί μια τέτοια οργάνωση των κειμένων είναι:

- Ο προσδιορισμός των πολιτιστικών χαρακτηριστικών μιας εποχής και η σύνδεσή τους με το γενικότερο ιδεολογικό πλαίσιο.
- Η αναγνώριση των αισθητικών προτιμήσεων της εποχής και η αιτιολόγησή τους με βάση ιστορικά στοιχεία.
- Η συνειδητοποίηση της συνέχειας μέσα στο πλαίσιο της παράδοσης και της αλλαγής.

Με την ειδολογική οργάνωση παρουσιάζεται η εξέλιξη ενός είδους στην εποχή του αλλά και μέσα στην ιστορική του εξέλιξη. Στην περίπτωση αυτή ενδιαφέρει η διατήρηση ή αλλαγή των μορφικών χαρακτηριστικών ενός είδους σε σχέση με τις αισθητικές ανάγκες που εξυπηρετούν και τις κοινωνικές παραμέτρους που λαμβάνουν υπόψη.

Οι επιδιωκόμενοι ειδικοί στόχοι είναι:

- Οι μαθητές επαγωγικά να συγκεντρώσουν τα κύρια στοιχεία ενός είδους (π.χ. του σονέτου, του δημοτικού τραγουδιού κ.ά.) και να τα μελετούν ολόπλευρα σε μορφή και περιεχόμενο.
- Να αναγνωρίσουν τις αλλαγές στη μορφή κατά την εξέλιξη ενός είδους μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο του γένους (π.χ. το πέρασμα από τον κλασικισμό στο ρομαντισμό).
- Να διαπιστώσουν τις τυχόν σχέσεις ανάμεσα στην εξέλιξη ενός είδους και τις κοινωνικές παραμέτρους και να αναγνωρίσουν τη διαφορετική λειτουργία του στο παρελθόν και στο παρόν (π.χ. του έπους, του μυθιστορήματος, της τραγωδίας, του ύμνου, μπαλάντας κ.ά.).

Είδος	Στόχοι	Θέματα λογοτεχνίας	Ενδεικτικά παραδείγματα
ΠΟΙ ΗΣΗ	■ Με τα εισαγωγικά σημειώματα που αναφέρονται στα λογοτεχνικά γένη /είδη, στα οποία δίνονται ορισμοί, κριτικές και μελέτες, καθώς και ενδεικτικά διδακτικά παραδείγματα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι μαθητές σε βάθος το οριζόμενο λογοτεχνικό είδος και την εξέλιξή του (έπος-μυθιστόρημα, λυρική ποίηση-δράμα, αναγεννησιακό θέατρο κ.ά.). ■ Με την παρουσίαση των ποιητικών ρευμάτων /σχολών /γενεών /κινημάτων (π.χ. Επτανησιακή Σχολή, νεοσυμβολισμός, Γενιά του '30 κτλ.) επιδιώκεται: - να κατανοήσουν οι μαθητές καλύτερα τις αισθητικές συγγένειες κάποιων λογοτεχνών και τα κύρια χαρακτηριστικά τους. - να διακρίνουν ευκρινέστερα τις διαφορές τους και τα στοιχεία πρωτοτυπίας τους τόσο στο εσωτερικό του ρεύματος όσο και σε σχέση με άλλα. - να συνδέσουν ευκολότερα τις επιλογές τους με το ιστορικό πλαίσιο. ■ Με τη μελέτη ενός ολόκληρου έργου (ή ενός αρκετά μεγάλου μέρους του, ώστε ο αναγνώστης να διαμορφώνει άποψη για το σύνολο του) επιδιώκεται: - να αναγνωρίσουν οι μαθητές τη σημασία του τόσο για τη λογοτεχνία της γλώσσας στην οποία είναι γραμμένο όσο και για την παγκόσμια λογοτεχνία. ■ Με την προσωπογραφία του συγγραφέα και την παρουσίαση μεγάλων δημιουργών (κατά προτίμηση	□ Μελετώνται αντιπροσωπευτικά κείμενα από την παραδοσιακή και από τη μοντέρνα/ σύγχρονη ποίηση. □ Γίνεται συστηματική εξέταση των ποιητικών ειδών. □ Ειδικότερα εξετάζονται οι αλλαγές στη μορφή κατά την εξέλιξη από τον παραδοσιακό στον ελεύθερο στίχο. □ Μελετώνται τα ποιητικά ρεύματα (ρομαντισμός, κλασικισμός, παρνασσισμός, συμβολισμός, νεοσυμβολισμός, υπερρεαλισμός κ. ά.). □ Εντοπίζονται τα βασικά μορφολογικά χαρακτηριστικά του ρεύματος: η επιλογή μιας μετρικής μορφής απόλυτα εναρμονισμένης με το ποιητικό αποτέλεσμα, η υποβλητικότητα στην έκφραση των συναισθημάτων του ποιητικού υποκειμένου, η υποχώρηση του εννοιολογικού βάρους κτλ.. □ Διερευνώνται τα τυπικά χαρακτηριστικά	Κατά την εξέταση π.χ. του ρεύματος του νεοσυμβολισμού μελετώνται οι διαφορές ανάμεσα στο συμβολισμό και στο νεοσυμβολισμό κι αναζητώνται παραδείγματα, στα οποία φαίνεται ότι η σύγκρουση των νεοσυμβολιστών με την κοινωνική πραγματικότητα τους οδηγεί σε νοσταλγία ενός εξιδανικευμένου στη συνείδησή τους παρελθόντος (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το ποίημα «Αμάξι στη βροχή» του Τέλλου Άγρα). Χρήσιμες είναι οι αναφορές στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές τάσεις μέσα από ανθολογημένα κείμενα στο Βιβλίο της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας της Β΄ Λυκείου: π.χ. το ποίημα «Άλμπατρος» του Μπωντλαίρ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως χαρακτηριστικό μιας ποιητικής τάσης που φέρνει τη θεματική της από την ύπαιθρο στη μεγαλούπολη και που αναδεικνύει τη σύγκρουση του ατόμου με τον κοινωνικό του περίγυρο). Οι αντίστοιχες αναζητήσεις μπορούν να γίνουν και μέσα στο χώρο της νεοελληνικής ποίησης με εξέταση αντιπροσωπευτικών κειμένων (π.χ. των Κώστα Καρυωτάκη, Μαρίας Πολυδούρη, Τέλλου Άγρα, Μήτσου Παπανικολάου, Ναπολέοντα Λαπαθιώτη, Ρώμου Φιλύρα, κ.ά.). Π.χ μπορεί να γίνει συνεξέταση της «Μπαλάντας για τους άδοξους ποιητές των αιώνων» του Καρυωτάκη από την πρώιμη συλλογή του *Νηπενθή* και του ποιήματος [Είμαστε κάτι...],

	εκείνων που με το έργο τους καθόρισαν μιαν εποχή ή ένα ρεύμα, ή που το έργο τους ιδιαίτερα συγκινεί και ενδιαφέρει τους μαθητές) επιδιώκεται: - η ανίχνευση των στοιχείων εκείνων (κοινωνικών, ψυχολογικών κ.ά.) που καθόρισαν τη φυσιογνωμία και το έργο του συγγραφέα ("ποιητική βιογραφία"), - ο προσδιορισμός των διαφορετικών φάσεων του έργου του, - η κατανόηση της σημασίας του για τη λογοτεχνία ή την ιστορία των ιδεών γενικότερα. - Η γνωριμία με τη γυναικεία γραφή και δημιουργία. ■ Με την ειδολογική εξέταση κάποιων κειμένων ενταγμένων στο συνολικό έργο και με τη συγκριτική εργασία επιδιώκεται οι μαθητές: - να γνωρίσουν και άλλα κείμενα του ίδιου είδους, - να επισημάνουν επιδράσεις, ομοιότητες και διαφορές κατά την εξέλιξη των ειδών, - να κατανοήσουν τις αιτίες της διαφοροποίησης ενός είδους σε μια εποχή ή μια χώρα.	ποιητικών σχολών και γενεών, όπως της Επτανησιακής σχολής, της Παλιάς και της Νέας Αθηναϊκής Σχολής, της Γενιάς του ΄30, Γενιάς του ΄70 κ.ά.). □ Γίνονται εσωτερικές συγκρίσεις ανάμεσα στα ποιήματα δύο ποιητών ή και μέσα στο εσωτερικό της ποιητικής παραγωγής ενός και μόνου ποιητή για να σχηματιστεί η ποιητική προσωπογραφία του. □ Μελετάται η ξεχωριστή γραφή ποιητών της ίδιας γενιάς ή κινήματος.	από την τελευταία συλλογή του *Ελεγεία και Σάτιρες*. Από τη σύγκριση μπορούν να προκύψουν ενδιαφέροντα συμπεράσματα σε σχέση με το πώς ο Καρυωτάκης της ώριμης ποιητικής του παραγωγής κάνει ένα τολμηρό βήμα για απελευθέρωση από τις δεσμεύσεις της μετρικής μορφής ώστε να στήσει μια γέφυρα με το μοντερνισμό που οριστικά εγκαινιάζει τη μετάβαση στον ελεύθερο στίχο. Η μελέτη του νεοσυμβολισμού θα μπορούσε επίσης να γίνει με ποιητικά κείμενα κοινής θεματικής, όπως π.χ. με εκείνα στα οποία κυριαρχεί το ερωτικό στοιχείο, το μελαγχολικό φυσικό τοπίο, κ.ά., δεδομένου ότι στα περισσότερα από τα ποιήματα αυτού του ρεύματος ένα εχθρικό –παγερό- τοπίο συνοδεύεται από ένα αντίστοιχα εχθρικό κοινωνικό τοπίο και όλα αυτά συνδυάζονται αρμονικά με τη μελαγχολική κατά κανόνα ψυχική διάθεση των ποιητών. Η μελέτη της υπερρεαλιστικής γραφής διαφόρων δημιουργών (συγκριτική μελέτη) και ανάλογη μελέτη σε έργα δημιουργών της γενιάς του '70.

ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ Νεοελληνικό διήγημα Μυθιστόρημα Λογοτεχνικό Δοκίμιο-Κριτική	■ Με τα εισαγωγικά σημειώματα που αναφέρονται στα λογοτεχνικά γένη /είδη, στα οποία δίνονται ορισμοί, κριτικές και μελέτες, καθώς και ενδεικτικά διδακτικά παραδείγματα, επιδιώκεται να κατανοήσουν οι μαθητές σε βάθος το οριζόμενο λογοτεχνικό είδος. ■ Με τη μελέτη ενός ολόκληρου έργου ή ενός αρκετά μεγάλου μέρους του ώστε ο αναγνώστης να διαμορφώνει άποψη για το σύνολο του, επιδιώκεται: -να παρακολουθήσουν οι μαθητές όλη την εξέλιξη της πλοκής του έργου, τη μακροδομή του, την κορύφωση και τη λύση του, το ρόλο των προσώπων κλπ., ώστε να εμβαθύνουν στις παραμέτρους που το ορίζουν ως λογοτέχνημα και να το προσλάβουν ως σύνολο. - να αναδειχθούν οι βασικοί άξονές του, όπως είναι ο τόπος και ο *χρόνος, ο αφηγητής,* τα *πρόσωπα,* η *δομή,* ο *διάλογος,* η *περιγραφή* κ.ά., - να κατανοήσουν οι μαθητές και να αξιολογήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ύφους του κειμένου, δηλαδή της ιδιαίτερης τάξης και ρυθμικής κίνησης με την οποία κάθε δημιουργός εκφράζει τη σκέψη ή το συναίσθημα και διαμορφώνει την προσωπική του ομιλία, - να μελετήσουν σ' ένα αφηγηματικό κείμενο τη θέση του αφηγητή στην αφήγηση, τους αφηγηματικούς τρόπους, την αλλαγή της οπτικής γωνίας, τα πρόσωπα και τους ρόλους τους, τις συγκρούσεις	Η ερμηνευτική προσέγγιση ενός αφηγηματικού κειμένου περιλαμβάνει τη μελέτη του ως προς: ■ το *θέμα,* ■ *την τεχνική,* ■ το είδος, ■ το *συγγραφέα και την εποχή του,* ■ *το ιδιαίτερο λογοτεχνικό περιβάλλον του.* *Το θέμα* συνιστά ένα σημείο επαφής ανάμεσα στον αναγνώστη και στο κείμενο, αφού μέσα σ' αυτό ο αναγνώστης αναζητά και προβάλλει τη δική του εμπειρία για τον κόσμο, αλλά και την ανακατασκευάζει κάτω από την επίδραση του κειμένου. Κατά τη διαδικασία αυτή σχολιάζεται ο *μύθος,* η *ιστορία.* Δηλαδή: ■ Συγκεντρώνονται, στοιχεία για το *νόημα,* την *υπόθεση* του έργου. ■ Προσδιορίζονται οι *θεματικοί άξονες,* τα *γεγονότα* που τους συνθέτουν και οι αιτιακές σχέσεις τους *(πλοκή:* το εσωτερικό σχήμα της αφήγησης). Οι *θεματικοί* άξονες σχολιάζονται σε σχέση με την εποχή τους αλλά και τη σύγχρονη εποχή. ■ Αναζητείται ο στόχος ή *πρόθεση του συγγραφέα,* οι ιδέες και οι *συναισθηματικές* τά-	Στην πεζογραφία μελετώνται οι διαφορές π.χ. ανάμεσα στο διήγημα και στο μυθιστόρημα, αλλά και οι εσωτερικές διαφορές ανάμεσα σε ένα π.χ. ηθογραφικό και σε ένα ρεαλιστικό διήγημα. Έτσι π.χ. μπορούν να συνεξετασθούν *Ο Ζητιάνος* του Καρκαβίτσα και *Η τιμή και το χρήμα* του Κωνσταντίνου Θεοτόκη. Κατά την εξέταση προκύπτουν μεταξύ άλλων και χρήσιμα συμπεράσματα για τις διαφορές ανάμεσα στο ρεαλισμό και στο νατουραλισμό. Στο πλαίσιο μιας τέτοιας εξέτασης μπορεί να διερευνηθεί αν και κατά πόσον η διηγηματογραφία του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη κινείται αποκλειστικά μέσα στα όρια της ηθογραφίας. Στην εξέταση των τάσεων της μεταπολεμικής πεζογραφίας ερευνώνται αντιπροσωπευτικά κείμενα της πρώτης περιόδου της μεταπολεμικής πεζογραφίας όπως έργα των Στρατή Τσίρκα και Δημήτρη Χατζή. Εξετάζονται ζητήματα, όπως η σχέση του λογοτεχνικού κειμένου με την ταραγμένη ιστορική πραγματικότητα (Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, Εμφύλιος Πόλεμος), οι ιδεολογικές τάσεις που κάνουν έντονη την παρουσία τους στη λογοτεχνική παραγωγή κτλ. Στο πλαίσιο αυτής της εξέτασης θα μπορούσε να μελετηθεί και μια συλλογή διηγημάτων, όπως π.χ. *Το τέλος της μικρής μας πόλης* του Δ. Χατζή. Εξετάζονται τα στοιχεία εκείνα που

	τους, τους χαρακτήρες και την εξέλιξη τους, -να μελετήσουν και άλλα επιμέρους αφηγηματικά μέσα, όπως εναλλαγή αφηγητών, η δράση και η πλοκή, ο τόπος (σκηνογραφία), ο χρόνος των γεγονότων και της αφήγησης, ο ρυθμός της αφήγησης, η χρονική διάρκεια κ.ά.. ■ Μελετώντας το περιεχόμενο ενός έργου αναδεικνύουμε τον προβληματισμό που περικλείει: προβάλλουμε τις ανθρώπινες καταστάσεις, τα ερωτήματα και τις θέσεις που τις συνοδεύουν. Σχολιάζουμε τις ιδέες της εποχής, τους στοχασμούς και τους λόγους των προσώπων, το ήθος τους, τις επιλογές ζωής, τα συναισθήματα. Ο στόχος είναι μέσα από το σχολιασμό διαφόρων θεμάτων να αναφανεί η ανθρώπινη διάσταση στις ατελεύτητες διαδρομές της, ώστε να γονιμοποιηθεί ο στοχασμός του μαθητή και να επιτευχθεί η βιωματική συμμετοχή του στον κόσμο του κειμένου.	σεις. ■ Η μελέτη της τεχνικής περιλαμβάνει το «πώς» του αφηγηματικού κειμένου: τις τεχνικές της αφήγησης, την οπτική γωνία του αφηγητή, το χρόνο της αφήγησης κτλ. ■ Ως προς το είδος του λογοτεχνικού κειμένου: η διδασκαλία του *λογοτεχνικού δοκιμίου* εστιάζεται στην ιδιαίτερη σημασία των *λογοτεχνικών τρόπων* σε σχέση με την *πληροφορητικότητα* και *αποδεικτικότητα* του κειμένου. ■ Η διδασκαλία *θεατρικού έργου* εστιάζεται στη διάκριση *πράξεων και σκηνών,* στην αξιολόγηση των διαλόγων, *μονολόγων* και σιωπών, καθώς και στην αξιοποίηση των σκηνικών οδηγιών για την σύνθεση του *σκηνικού,* της *σκηνικής κίνησης* (μορφασμών, χειρονομιών, κινήσεων).	προσδίδουν στη συλλογή το χαρακτήρα μιας θεματικής ενότητας. Ως προς τη μελέτη π.χ. της δεύτερης περιόδου της μεταπολεμικής πεζογραφίας μπορούν να εξεταστούν ολοκληρωμένα έργα, όπως π.χ. *Η Κάθοδος των εννιά* του Θανάση Βαλτινού, *Ν' ακούω καλά τ' όνομά σου* του Σωτήρη Δημητρίου κ.ά. Τα δύο έργα εξετάζονται συγκριτικά και μελετώνται ως προς το θέμα τους (τη σχέση τους με την πολιτική και ιστορική πραγματικότητα) και ως προς την αφηγηματική τους λειτουργία. Ενδιαφέροντα συμπεράσματα μπορούν να προκύψουν και από τη μελέτη παλαιότερων έργων συναφούς περιεχόμενου, στα οποία μάλιστα συναντώνται κοινοί αφηγηματικοί τρόποι (όπως η *Ιστορία ενός αιχμαλώτου* του Στρατή Δούκα).

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Ιουλίου 2004

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ

Αριθ. 63804/Γ2 (2)

Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος "Πολιτική και Δίκαιο" της Β΄ τάξης του Ενιαίου Λυκείου.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του εδαφ. δ. της παραγράφου 9, του άρθρου 8 του Ν. 1566/1985, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις 1 και 2 του άρθρου 7 του Ν. 2525/1997 "Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 188-Α).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29α του Ν. 1558/1985 ΦΕΚ 137-Α, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154-Α) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1, παράγραφος 2α του Ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38 -Α), και το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

3. Την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, όπως αυτή διατυπώθηκε με την αριθμ. 28/2003 πράξη του Τμήματος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

4. Την 37876/ΣΤ5/2004 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπ. Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων «Καθορισμός αρμοδιοτήτων Υφυπουργών Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων», αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνον

Καθορίζουμε το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος γενικής παιδείας "Πολιτική και Δίκαιο" της Β΄ Τάξης του Ενιαίου Λυκείου ως εξής:

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ "ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ" ΤΗΣ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. Σκοπός του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο μαθητής πολιτική παιδεία. Ειδικότερα, να κατανοήσει την οργάνωση και λειτουργία της πολιτείας και να αναπτύξει πολιτική συνείδηση και κριτική σκέψη, ώστε να συμμετέχει ενεργά στο κοινωνικό και πολιτικό "γίγνεσθαι" ως ελεύθερος και υπεύθυνος πολίτης.

2. Ειδικοί σκοποί

Το μάθημα "Πολιτική και Δίκαιο" έχει σκοπό οι μαθητές να μπορούν να:

-Κατανοήσουν βασικές έννοιες της πολιτικής και του δικαίου και να αναπτύξουν δημιουργική σκέψη και κριτική ικανότητα στην προσέγγιση των γνωστικών αντικειμένων αυτών των επιστημών.

-Διαπιστώσουν το δυναμικό χαρακτήρα της πολιτικής και του δικαίου, των πολιτικών θεσμών και των πολιτικών πρακτικών και να συνειδητοποιήσουν ότι αυτά εξαρτώνται από την ατομική και συλλογική συμμετοχή/δράση.

-Κατανοήσουν και να αξιολογήσουν την πορεία της εξέλιξης από την πόλη κράτος στο ελληνικό κράτος, καθώς και βασικά στοιχεία της συνταγματικής μας ιστορίας.

-Κατανοήσουν κριτικά την οργάνωση και την λειτουργία του κράτους, αλλά και να προβληματιστούν για τις δυσλειτουργίες του.

-Διακρίνουν και να αναλύουν το περιεχόμενο των ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και να διαπιστώνουν την αλληλοσυμπλήρωση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

-Διαπιστώσουν τις λειτουργίες και τις σχέσεις των ΜΜΕ, και να αξιολογούν τις επιδράσεις τους.

-Κατανοήσουν την πραγματικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ανάγκη συμμετοχής του κράτους και των πολιτών στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

-Διαπιστώσουν την ανάγκη ύπαρξης διεθνών σχέσεων, διεθνούς δικαίου και διεθνών οργανισμών, καθώς και την αναγκαιότητα της συνεργασίας της διεθνούς κοινότητας για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προβλημάτων και την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Επιπλέον να:

-Κατανοούν και να ερμηνεύουν τα εκάστοτε πολιτικά γεγονότα/συμβάντα στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στον κόσμο.

-Συνειδητοποιήσουν την αξία του διαλόγου και να μάθουν να υποστηρίζουν τις απόψεις τους με επιχειρήματα.

-Καλλιεργήσουν τις κοινωνικές σχέσεις, την ατομική και κοινωνική ευθύνη, την κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη, με στόχο την κοινωνική συνοχή.

-Αναπτύξουν την ελληνική ταυτότητα και συνείδηση με βάση την εθνική και πολιτισμική μας κληρονομιά, αλλά και να μάθουν να σέβονται τις οικουμενικές αξίες.

-Κρίνουν τον τρόπο άσκησης της πολιτικής εξουσίας.

-Σέβονται και να προστατεύουν το δημοκρατικό πολίτευμα.

3. Στόχοι/Θεματικές ενότητες/Ενδεικτικές δραστηριότητες

ΣΤΟΧΟΙ **Οι μαθητές να μπορούν να:**	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
-Διακρίνουν την «ουσία» της πολιτικής, καθώς και τη σχέση πόλης-πολίτη-πολιτικής. -Κατανοήσουν τη σημασία και τη διαδικασία της πολιτικής κοινωνικοποίησης. -Διακρίνουν την πολιτικοποίηση από την κομματικοποίηση. -Αξιολογούν την πολιτική συμμετοχή και την πολιτική απάθεια.	ΚΕΦ. 1: Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ 1.1. Τι σημαίνει πολιτική – Η Ελληνική καταγωγή της 1.2. Πόλη–Πολίτης-Πολιτική 1.3. Οι ιδιότητες του πολιτικού 1.4. Πολιτική κοινωνικοποίηση ***ώρες: 3***	-Συζήτηση για την πολιτική, τον πολίτη και τους πολιτικούς στην αρχαία Ελλάδα και σήμερα. -Σύγκριση του πολίτη-συμμέτοχου και του πολίτη-αδιάφορου.
-Κατανοήσουν ότι το Δίκαιο ρυθμίζει κάθε τομέα της δημόσιας και ιδιωτικής ζωής. -Διακρίνουν τους κανόνες ηθικής από τους κανόνες Δικαίου. -Συγκρίνουν τα χαρακτηριστικά των φυσικών και νομικών προσώπων. -Διακρίνουν τους κλάδους Δικαίου.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ 2.1. Έννοια, προέλευση και εξέλιξη του Δικαίου 2.2. Κανόνες ηθικής και κανόνες Δικαίου: η διαφορά 2.3.Υποκείμενα Δικαίου 2.3.1. Τα Φυσικά Πρόσωπα 2.3.2. Τα Νομικά Πρόσωπα 2.4. Διακρίσεις Δικαίου ***ώρες: 3***	-Έρευνα για τα πρώτα Ελληνικά Δίκαια. -Δημιουργία ενός καταλόγου με κανόνες ηθικής και κανόνες δικαίου. -Εργασία: Αναζήτηση καταστατικού σωματείου και συζήτηση για το περιεχόμενό του.
Εκτιμούν τον τρόπο λειτουργίας της άμεσης δημοκρατίας και να τον συγκρίνουν με τη σημερινή έμμεση δημοκρατία. -Κατανοήσουν και αξιολογήσουν την ιστορική εξέλιξη και συνέχεια, από την πόλη-κράτος μέχρι σήμερα. -Συγκρίνουν τις διάφορες περιόδους της συνταγματικής ιστορίας μας. -Διαπιστώσουν τις βασικές μεταβολές της πολιτικής ιστορίας μας.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ-ΚΡΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ 3.1. Αρχαία Ελλάδα: η πόλη-κράτος 3.1.1. Ο έπαινος της αθηναϊκής δημοκρατίας– Θουκυδίδου, Περικλέους Επιτάφιος 3.1.2. Στοιχεία δημοκρατικού πολιτεύματος – Αριστοτέλους, Πολιτικά 3.2. Η ελληνιστική εποχή: η οικουμενική πόλη 3.3. Η βυζαντινή αυτοκρατορία: οι κοινότητες 3.4 Το ελληνικό κράτος-ελληνική συνταγματική ιστορία ***ώρες: 4***	-Συγκέντρωση στοιχείων για τα πολιτεύματα διάφορων πόλεων-κρατών και σύγκρισή τους με κριτήρια γεωγραφικά, οικονομικά κτλ. -Σύγκριση αποσπάσματος του Επιτάφιου του Περικλέους με ένα λόγο που εκφωνείται σήμερα σε εθνική επέτειο από έναν πολιτικό ηγέτη ή από τον πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών. -Εύρεση ορισμένων βασικών αρχών που υπάρχουν στα πρώτα και στο σημερινό Σύνταγμα. -Συζήτηση για τα γεγονότα που επηρέασαν τη Συνταγματική ιστορία μας και επισήμανση των αιτίων τους.

-Διακρίνουν και να αξιολογούν τα διάφορα πολιτεύματα. -Αξιολογούν τα διάφορα εκλογικά συστήματα. -Συνειδητοποιήσουν τη σημασία του Συντάγματος για τη λειτουργία της πολιτείας. -Γνωρίζουν τις βασικές αρχές του Συντάγματος και το περιεχόμενό τους. -Κατανοήσουν το σκοπό της διάκρισης των λειτουργιών.	ΚΕΦ. 4: Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ 4.1. Μορφές πολιτευμάτων 4.2. Το πολίτευμα της Ελλάδας 4.3. Εκλογικό σώμα και εκλογικά συστήματα 4.4. Έννοια και ρόλος του Συντάγματος 4.5.Βασικές αρχές του Συντάγματος 4.5.1. Η λαϊκή κυριαρχία 4.5.2. Το κράτος δικαίου 4.5.3. Το κοινωνικό κράτος 4.5.4. Η διάκριση των λειτουργιών ***ώρες: 5***	-Συζήτηση για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των εκλογικών συστημάτων. -Επιλογή και ανάλυση ενός άρθρου του Συντάγματος. -Μελέτη και σύγκριση βασικών στοιχείων της άμεσης και της έμμεσης δημοκρατίας. -Συζήτηση για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ηλεκτρονικής δημοκρατίας.
-Κατανοήσουν τον τρόπο λειτουργίας και να συγκρίνουν τις αρμοδιότητες και την εξουσία των τριών λειτουργιών. -Αξιολογούν τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης. -Αξιολογούν τη λειτουργία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών. -Διαπιστώσουν την αναγκαιότητα της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.	ΚΕΦ.5:Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ 5.1. Η νομοθετική λειτουργία 5.2. Η εκτελεστική λειτουργία 5.2.1. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας 5.2.2. Η κυβέρνηση 5.2.3. Η δημόσια διοίκηση – Η γραφειοκρατία 5.2.4. Ανεξάρτητες διοικητικές αρχές 5.3. Η δικαστική λειτουργία ***ώρες: 7***	-Οργανωμένες επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίασης Βουλής ή/και Δημοτικού συμβουλίου και σύνταξη σχετικής έκθεσης, -Αναπαράσταση λειτουργίας της Βουλής (διαμόρφωση τάξης, ημερήσια διάταξη, προεδρείο, κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι κτλ) και άσκηση στη ρητορική τέχνη, δηλαδή στον προφορικό λόγο, στο διάλογο, στη γλώσσα του σώματος, με πειθώ και επιχειρήματα.
-Διαπιστώσουν ότι δικαιώματα και υποχρεώσεις αλληλοσυμπληρώνονται. -Κατανοήσουν ότι απαγορεύεται η καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος. -Διακρίνουν τις διάφορες κατηγορίες δικαιωμάτων. -Αξιολογούν το περιεχόμενο βασικών δικαιωμάτων. -Αξιολογήσουν την ατομοκεντρική και την κοινωνιοκεντρική αντίληψη για τα δικαιώματα.	ΚΕΦ.6: ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ 6.1. Δικαιώματα και υποχρεώσεις 6.2. Άσκηση και κατάχρηση δικαιώματος 6.3. Τα ατομικά δικαιώματα 6.4. Τα πολιτικά δικαιώματα 6.5. Τα κοινωνικά δικαιώματα ***ώρες: 5***	-Δημιουργία καταλόγου με αντιστοιχία δικαιωμάτων-υποχρεώσεων. -Συζήτηση για την κατοχύρωση και την εξέλιξη των δικαιωμάτων. -Καταγραφή περιπτώσεων καταχρηστικής άσκησης δικαιωμάτων και συζήτηση σχετικά με αυτές. -Συζήτηση για τα πολιτικά δικαιώματα.

-Διερευνούν τη δύναμη και το ρόλο της εξουσίας, ειδικότερα της πολιτικής εξουσίας, και να συγκρίνουν τις διάφορες εξουσίες. -Διακρίνουν βασικά στοιχεία των βασικών πολιτικών συστημάτων. -Ξεχωρίζουν την πληροφόρηση από την προπαγάνδα -Διερευνούν και να αξιολογούν τον τρόπο λειτουργίας και το ρόλο των πολιτικών κομμάτων, της τοπικής αυτοδιοίκησης, του συνδικαλισμού, της κοινής γνώμης, των ομάδων πίεσης, της κοινωνίας πολιτών.	ΚΕΦ.7: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ 7.1. Εξουσία και πολιτική εξουσία 7.2. Πολιτικά συστήματα 7.2.1. Φιλελευθερισμός-Καπιταλισμός 7.2.2. Σοσιαλισμός-Κομμουνισμός 7.3. Τα πολιτικά κόμματα 7.4. Η τοπική αυτοδιοίκηση 7.5. Ο συνδικαλισμός 7.6. Κοινή γνώμη και ομάδες πίεσης / συμφερόντων 7.7. Η κοινωνία πολιτών / Τα κοινωνικά κινήματα 7.8.Φαινόμενα λαϊκισμού- Η προπαγάνδα ***ώρες: 8***	-Σύγκριση δύο κειμένων, ενός για πληροφόρηση και ενός για προπαγάνδα. -Καταγραφή του έργου ενός ΟΤΑ και αξιολόγησή του. -Σύγκριση συνδικάτων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα (οργάνωση, απεργίες κ.τ.λ) -Σύνταξη ερωτηματολογίου για διερεύνηση της κοινής γνώμης. -Συζήτηση για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες στην επαγγελματική ένταξη και στη συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας.
-Κατανοήσουν τα ΜΜΕ και τις λειτουργίες τους. -Διακρίνουν τα βασικά στοιχεία της μαζικής επικοινωνίας. -Αποκωδικοποιούν με κριτική σκέψη τα μηνύματα των ΜΜΕ. -Αξιολογούν και να προβληματίζονται για τις επιδράσεις τους. -Διερευνούν και να αξιολογούν τις σχέσεις ΜΜΕ-πολιτικής-οικονομίας-πολιτισμού. -Αξιολογούν και να χρησιμοποιούν τα ΜΜΕ που έχουν το «καλύτερο» περιεχόμενο.	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 8.1. Τα ΜΜΕ και οι λειτουργίες που επιτελούν 8.2. Βασικά στοιχεία της μαζικής επικοινωνίας 8.3. Επιδράσεις των ΜΜΕ 8.3.1. Γενικά για τις επιδράσεις 8.3.2. Κατασκευή και αναπαράσταση της πραγματικότητας 8.4. ΜΜΕ, πολιτική, οικονομία και πολιτισμός 8.5. Εκτίμηση του ρόλου των ΜΜΕ ***ώρες: 5***	-Επίσκεψη σε ένα ΜΜΕ και ενημέρωση για τον τρόπο λειτουργίας του. -Έκδοση μαθητικής εφημερίδας, μαθητικού περιοδικού. -Συγκέντρωση και κριτική ανάλυση στοιχείων για την ανάγνωση/ακρόαση/ θέαση και διαφημίσεις σε διάφορα ΜΜΕ. -Σύγκριση περιεχομένου-προγραμμάτων διαφόρων ΜΜΕ -Δύο ομάδες, η μια να παρουσιάσει τα θετικά και η άλλη τα αρνητικά χαρακτηριστικά των ΜΜΕ.
- Κατανοήσουν τους λόγους ίδρυσης και εξέλιξης της Ε.Ε. -Διακρίνουν τις αρμοδιότητες των οργάνων της Ε.Ε. -Αξιολογούν τις διάφορες πολιτικές της Ε.Ε. -Διαπιστώσουν ότι η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στην	ΚΕΦ.9: ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ Ε. Ε 9.1. Ιστορική επισκόπηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης 9.2. Βασικοί θεσμοί – Όργανα της Ε.Ε 9.3. Διαδικασία λήψης αποφάσεων	-Σύγκριση χωρών της Ε.Ε, ως προς τα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά. -Επισήμανση και συζήτηση για τα βασικά χαρακτηριστικά της Ε.Ε, με

οικοδόμηση της Ε.Ε, ότι είναι συγχρόνως Έλληνες και Ευρωπαίοι πολίτες και να συμμετέχουν στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.	9.4. Βασικές πολιτικές της Ε.Ε 9.5. Πολιτική ενοποίηση – Ο Ευρωπαίος πολίτης ***ώρες: 6***	διαλέξεις, εκθέσεις κτλ. -Σύγκριση αντίστοιχων άρθρων του Ελληνικού και του Ευρωπαϊκού Συντ/τος. -Συζήτηση για διάφορα θέματα της Ε.Ε (ζητήστε φυλλάδια από την αντιπροσωπεία της Ευρ. Επιτροπής και του Ευρ. Κοινοβουλίου στην Αθήνα).
-Κατανοήσουν την ανάγκη ύπαρξης των διεθνών σχέσεων, του διεθνούς δικαίου και των διεθνών οργανισμών και να αξιολογούν τη λειτουργία τους. -Υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα ζητήματα του ανθρωπιστικού δικαίου. -Κατανοήσουν και να αξιολογήσουν το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης. -Αξιολογούν τους παράγοντες που διαμορφώνουν τη θέση της Ελλάδας στον κόσμο και επηρεάζουν την εξωτερική της πολιτική. -Προβληματιστούν για τον Ελληνισμό της διασποράς.	ΚΕΦ.10: Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ 10.1. Οι διεθνείς σχέσεις και το διεθνές δίκαιο 10.2. Οι διεθνείς οργανισμοί 10.2.1. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) 10.2.2. Το ΝΑΤΟ 10.2.3. Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί (Μ.Κ.Ο) 10.3. Τα ανθρώπινα δικαιώματα-Το ανθρωπιστικό δίκαιο 10.4. Η παγκοσμιοποίηση 10.5. Η θέση της Ελλάδας στον κόσμο – Η άσκηση εξωτερικής πολιτικής 10.5.1.Ο Ελληνικός πολιτισμός 10.5.2. Η Ελληνική ναυτιλία 10.6. Ο Ελληνισμός της διασποράς ***ώρες: 8***	-Συζήτηση θεμάτων διεθνούς ενδιαφέροντος με αφορμή την επικαιρότητα που προβάλλουν τα ΜΜΕ. -Αξιοποίηση ταινιών, στατιστικών στοιχείων κτλ, για τη δράση του ΟΗΕ και των ΜΚΟ -Μελέτη και καταγραφή των θετικών και των αρνητικών στοιχείων της παγκοσμιοποίησης. -Μελέτη και καταγραφή περιπτώσεων παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπισή τους. -Συγκέντρωση στοιχείων για την ναυτιλία και συζήτηση για τη σημασία της. -Συζήτηση σχετικά με τη σπουδαιότητα του έργου του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Ιουλίου 2004

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr – e-mail: webmaster @ et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000-4
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	**(2310) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	**(210) 413 5228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	**(2610) 638 109**
	(2610) 638 110
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	**(26510) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	**(25310) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	**(2410) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	**(26610) 89 127**
	(26610) 89 105
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1	**(2810) 396 409**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ.Κωνσταντινουπόλεως	**(22510) 46 888**
	(22510) 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α΄	Ετήσιο	150
Α	3μηνιαίο	40
Α΄	Μηνιαίο	15
Β'	Ετήσιο	300
Β΄	3μηνιαίο	80
Β΄	Μηνιαίο	30
Γ	Ετήσιο	50
Δ΄	Ετήσιο	220
Δ΄	3μηνιαίο	60
Αναπτυξιακών Πράξεων	Ετήσιο	50
Ν.Π.Δ.Δ.	Ετήσιο	50
Παράρτημα	Ετήσιο	50
Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Ετήσιο	100
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	5
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	200
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Εβδομαδιαίο	5
Α.Ε. & Ε.Π.Ε	Μηνιαίο	100

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. ειδικού ενδιαφέροντος σε μορφή cd-rom και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd- rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.

Τα παραπάνω cd-rom διατίθονται ύστερα από σχετική παραγγελία και αφορούν Φ.Ε.Κ. που έχουν δημοσιευτεί μετά από το έτος1994.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ. : τηλεφωνικά : 210- 9472555 , fax :210- 9472556 internet : http://www.et.gr .

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή	Από το Internet
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	225 €	190 €
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	320 €	225 €
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	320 €	160 €
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	160 €	95 €
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	65 €	ΔΩΡΕΑΝ
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	33 €	ΔΩΡΕΑΝ
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	65 €	33 €
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	10 €	ΔΩΡΕΑΝ
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.250 €	645 €
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	225 €	95 €
Πρώτο (Α΄), Δεύτερο (Β΄) και Τέταρτο (Δ΄)	–	450 €

Για την παροχή δικαιώματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγούμενων ετών, η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2004, κατά 25 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 3512).Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ .
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ